

Natuurwaardenonderzoek

**Sloop agrarische bedrijfsgebouwen,
nieuwbouw woningen en natuurontwikkeling
Landgoed De Laan**

gemeente Utrechtse Heuvelrug

**In opdracht van Landgoed De Laan
januari 2020**

Natuurwaardenonderzoek

Sloop agrarische bedrijfsgebouwen, nieuwbouw woningen en natuurontwikkeling

Landgoed De Laan gemeente Utrechtse Heuvelrug

In opdracht van Landgoed De Laan

Tekst: H.J.V. van den Bijtel & C. Achterberg

Fotografie: C. Achterberg

Beopublicatie: 202001

Januari 2020

Omslagfoto: De koeien- en varkensstal (schuur 69-6) ten noorden
van de Dwarsweg

van den Bijtel ecologisch onderzoek

Uilenkamp 22

3972 XS Driebergen-Rijsenburg

tel. 0343-521021

e-mail: h.j.v.vdbijtel@planet.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Het onderzoek	2
3	De planlocaties	4
3.1	Ligging	4
3.2	Inrichting	5
3.2.1	Gebouwen Dwarsweg 62	5
3.2.2	Gebouwen Dwarsweg 69	5
3.2.3	Schuur aan de Haarweg	5
4	De plannen van landgoed De Laan	7
5	Resultaten van het onderzoek	8
5.1	Vleermuizen	8
5.2	Kerkuil	8
5.3	Steenuil	10
5.4	Huismus	11
5.5	Overige vogels	11
5.6	Das	12
6	De resultaten van het onderzoek en de Wet Natuurbescherming	14
6.1	Vleermuizen	14
6.2	Kerkuil	14
6.3	Steenuil	14
6.4	Huismus	14
6.5	Overige vogels	14
6.6	Das	15
7	Conclusies	16
8	Geraadpleegde literatuur	18

1 Inleiding

Landgoed De Laan heeft plannen ontwikkeld voor de sloop van circa 1600 m² agrarische bedrijfsbebouwing op de percelen Dwarsweg 62 en 69, het toekennen van een kavel voor een dienstwoning op het landgoed De Laan, door middel van een functieverandering van de boerderij aan de Dwarsweg 69, en het toekennen van twee bouw kavels op het voormalig agrarische bouwblok Dwarsweg 69. Om de plannen mogelijk te maken is het landgoed tevens bereid om aanvullend op de sloop van agrarische bedrijfsgebouwen ruim 2,5 hectare nieuwe natuur te ontwikkelen op twee graslandpercelen ten zuiden van de Haarweg. Ten behoeve van de plannen heeft Van den Bijtel Ecologisch Onderzoek, in opdracht van het landgoed, een quickscan flora en fauna (van den Bijtel & Achterberg 2018) uitgevoerd. De belangrijkste uitkomst van deze quickscan was, dat sommige van de te slopen schuren in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen en/of als rust- en nestplaats voor uilen en huismussen. Om vast te stellen of in de te slopen schuren inderdaad verblijfplaatsen van vleermuizen en/of rust- en nestplaatsen van uilen en huismussen aanwezig zijn, is geadviseerd nader onderzoek te laten uitvoeren. In deze rapportage wordt verslag gedaan van de bevindingen van dit nadere onderzoek, dat in 2019 in opdracht van landgoed De Laan is uitgevoerd. Voorts geeft de rapportage inzicht in wat de consequenties van de uitkomsten van het onderzoek zijn in relatie tot de Wet Natuurbescherming.

De kippenstal (69-4) op het achterste deel van het erf van Dwarsweg 69

2 Het onderzoek

Voor de verschillende soort(groep)en is in 2019 het volgende onderzoek uitgevoerd.

Vleermuizen Ten behoeve van vleermuizen zijn drie bezoeken in de maanden juni, augustus en september afgelegd (tabel 1). Voor het onderzoek naar het voorkomen en de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen is gebruikgemaakt van batdetectoren (Pettersson D240x en D1000x). Beide detectoren beschikken over zowel een heterodyne functie als een time expansion-functie en de mogelijkheid voor het opnemen van geluiden. Omdat de schuren in potentie geschikt zijn als tussenverblijf voor met name gewone grootoorvleermuis zijn begin december in de schuren op het perceel Dwarsweg 69 en in de schuur ten noorden van de Dwarsweg (69-6) luisterkistjes opgehangen. Luisterkistjes zijn batdetectoren (Pettersson D500x) die automatisch de geluiden van vleermuizen registreren en opnemen. Deze automatische batdetectoren hebben hier tot 21 december gehangen. Voorts zijn op 4 december de schuren, net als in januari 2018, zorgvuldig onderzocht op de aanwezigheid van (sporen van) vleermuizen.

Het schurencomplex op het perceel Dwarsweg 62 (62-3) en de koeienstal aan de Haarweg zijn niet op vleermuizen onderzocht, omdat deze schuren, of beter, de restanten ervan, ongeschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Steenuil en kerkuil Om de aan- of afwezigheid van steenuil en kerkuil te kunnen vaststellen, zijn in de maanden februari, maart en april drie bezoeken afgelegd. Tijdens de veldbezoeken is de baltsroep van de steenuil verschillende malen ten gehore gebracht. Daarnaast zijn op 4 en 10 december de schuren, net als in januari 2018, zorgvuldig onderzocht op de aanwezigheid van (sporen van) uilen.

Huismus Om de aan- of afwezigheid van huismussen te kunnen vaststellen, zijn in de maanden april en mei twee bezoeken afgelegd. Daarnaast zijn op 4 en 10 december de schuren, net als in januari 2018, zorgvuldig onderzocht op de aanwezigheid van (sporen van) huismussen, in het bijzonder van (oude) nesten.

Bezoekdatum	Tijdstip	Weersomstandigheden	Duur	Groepen
27-feb-19	17:45-19:30	onbewolkt, 16-12 °C, ZZW 3-2	1,75	ui
19-mrt-19	18:30-20:30	licht-half bewolkt, 10-8 °C, ZW 3-1	2,00	ui
9-apr-19	20:00-22:15	licht bewolkt, 13-11 °C, NNO 3-2	2,25	ui
16-apr-19	08:15-09:30	licht bewolkt, 9-12 °C, O 2-3	1,25	hm
14-mei-19	07:00-08:30	vrijwel onbewolkt, 5-9 °C, NO 2-3	1,50	hm
18-jun-19	03:30-05:45	licht bewolkt, 14-16 °C, N 1-2	2,25	vl, ui
16-aug-19	04:15-06:45	half-geheel bewolkt, 10-13 °C, Z 3	2,50	vl, (ui)
12-sep-19	19:45-22:00	half bewolkt, 18-15 °C, ZW 1-3	2,25	vl, (ui)
4-dec-19	14:00-18:00	licht bewolkt, 6-7 °C, ZO 2-3	4,00	vl, ui, hm
10-dec-19	12:30-17:30	licht-half bewolkt, 7-8 °C, Z 2-4	5,00	ui, hm

Tabel 1. Bezoekdata en -tijden, de weersomstandigheden tijdens de veldbezoeken en de soort(groep)en die tijdens de bezoeken zijn onderzocht

ui = steenuil en kerkuil; hm = huismus; vl = vleermuizen; () aanvullende waarnemingen

Das De plannen van landgoed De Laan voorzien ook in de ontwikkeling van ruim 2,5 hectare nieuwe natuur op twee agrarisch gebruikte percelen ten zuidoosten van de koeienstal aan de Haarweg. Omdat rondom de geplande natuurontwikkelingslocatie dassen voorkomen, wil de gemeente inzicht hebben in de mogelijke effecten van de natuurontwikkeling op de dassen. Om die reden zijn in december de burchten in de aangrenzende houtwallen opgezocht en geïnspecteerd op gebruik.

Niet-bewoonde dassenburcht in de houtwal naast de natuurontwikkelingslocatie

3 De planlocaties

3.1 Ligging

Dwarsweg 62 en 69 De percelen Dwarsweg 62 en 69 liggen in het kleinschalige overgangslandschap tussen het aaneengesloten bosgebied van de Utrechtse Heuvelrug in het zuiden en het halfopen tot open landschap van de Gelderse Vallei in het noorden. De planlocaties liggen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug op ongeveer zeshonderd meter ten westen van de grens van de bebouwde kom van Veenendaal (figuur 1). Ze liggen aan weerszijden van de Dwarsweg. Het perceel Dwarsweg 62 ligt ten noorden van deze weg; het perceel Dwarsweg 69 ten zuiden ervan.

Figuur 1. Ligging van de planlocaties op het landgoed De Laan (rood omlijnd)

Bron luchtfoto: Provincie Utrecht

Stal achter Haarweg 139 (boerderij Het Veld) De koeienstal achter de boerderij aan Haarweg 139 ligt eveneens in het kleinschalige overgangslandschap tussen de Utrechtse Heuvelrug en de Gelderse Vallei. De planlocatie ligt in de gemeente Utrechtse Heuvelrug op ruim twee kilometer ten westen van Overberg (figuur 1).

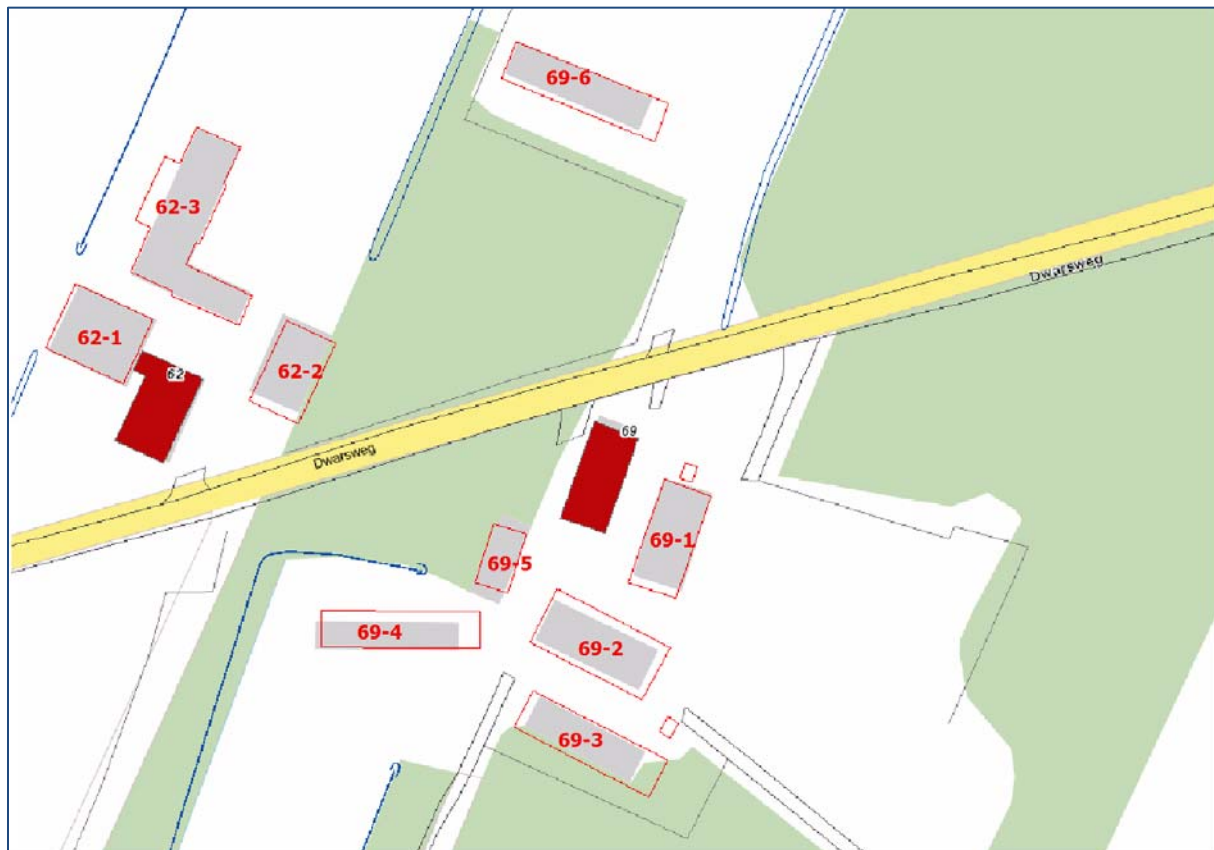
De stal ligt aan de noordrand van een graslandperceel dat aan de noordzijde wordt begrensd door een bosperceel en aan de oostzijde door een smalle bosstrook. In het zuiden en westen grenst dit grasland aan gronden die afwisselend worden gebruikt als grasland en maisakker.

Natuurontwikkelingslocatie De natuurontwikkelingslocatie ligt direct ten oosten van de smalle bosstrook die het grasland met de te slopen koeienstal aan de oostzijde begrenst. De locatie omvat een deel van een perceel grasland en een perceel dat wordt gebruikt als (mais)akker. Beide delen, die van elkaar worden gescheiden door een houtwal, hebben een gezamenlijke oppervlakte van ruim 2,5 hectare.

3.2 Inrichting

3.2.1 Gebouwen Dwarsweg 62

Op het perceel Dwarsweg 62 zijn vier gebouwen aanwezig, waarvan alleen het gebouwencomplex 62-3 (figuur 2) zal worden gesloopt. Dit complex heeft een oppervlakte van 408 m². Voor een beschrijving van de constructie van de gebouwen op het perceel wordt verwezen naar de quickscan (van den Bijtel & Achterberg 2018).

Figuur 2. Bebouwing op de erven van de percelen Dwarsweg 62 en 69

3.2.2 Gebouwen Dwarsweg 69

Op het perceel Dwarsweg 69 zijn zes gebouwen aanwezig, die met uitzondering van het woonhuis alle zullen worden gesloopt (figuur 2). Dit geldt ook voor de koeien-/varkensstal (69-6) die aan de noordzijde van de Dwarsweg is gelegen.

Voor een beschrijving van de constructie van de gebouwen op het perceel wordt verwezen naar de quickscan (van den Bijtel & Achterberg 2018).

3.2.3 Schuur aan de Haarweg

De schuur aan de Haarweg was eertijds in gebruik als koeienstal, maar staat al jaren leeg. Sinds de quickscan in 2018 is de schuur met een oppervlakte van 260 m² nog verder in verval geraakt. Zo zijn het dak en beide puntgevels nu geheel ingestort (zie foto).

De vroegere koeienstal ten zuiden van boerderij Het Veld aan de Haarweg is bijna geheel ingestort

4 De plannen van landgoed De Laan

De plannen bestaan uit vier onderdelen: de sloop van de agrarische bedrijfsgebouwen, de herbestemming van de boerderij Dwarsweg 69, de bouw van twee nieuwe woningen op het erf van Dwarsweg 69 en de ontwikkeling van ruim 2,5 hectare nieuwe natuur op twee agrarisch gebruikte percelen ten zuiden van de Haarweg. De verschillende planonderdelen zijn als volgt over de verschillende locaties verdeeld (zie figuur 1).

Dwarsweg 62 Op de locatie Dwarsweg 62 is de sloop van het schurencomplex 62-3 met een oppervlakte van 408 m² voorzien. De beide andere schuren op het erf (62-1 en 62-2) blijven gehandhaafd en worden gebruikt door het op het perceel gevestigde loonbedrijf.

Dwarsweg 69 De boerderij aan Dwarsweg 69 zal worden herbestemd als dienstwoning. Daarnaast zullen alle agrarische bedrijfsgebouwen, inclusief schuur 69-6 ten noorden van de Dwarsweg, worden gesloopt. De totale oppervlakte van deze schuren bedraagt 1180 m². Bij de dienstwoning zal een nieuwe schuur worden gebouwd, dan wel schuur 69-1 blijft behouden. De totale oppervlakte te slopen bebouwing komt daarmee op 1000 m². In ruil voor de sloop van de agrarische bedrijfsgebouwen wil het landgoed De Laan op het erf binnen het bouwvlak van het vroegere agrarische bedrijf twee nieuwe woningen bouwen.

Schuur aan de Haarweg Op het graslandperceel ten zuiden van boerderij Het Veld aan de Haarweg is de sloop van de vervallen koeienstal met een oppervlakte van 260 m² voorzien.

Agrarische percelen ten zuiden van de Haarweg Op twee agrarische percelen ten zuiden van de Haarweg kan natuur worden ontwikkeld. Het westelijke perceel is in gebruik als grasland, het oostelijke perceel is een (mais)akker. Beide percelen worden van elkaar gescheiden door een houtwal. Ze hebben een gezamenlijke oppervlakte van ruim 2,5 hectare.

Het westelijke perceel van de natuurontwikkelingslocatie bestaat uit grasland

5 Resultaten van het onderzoek

5.1 Vleermuizen

Tijdens het onderzoek in 2019 zijn vijf soorten vleermuizen waargenomen: ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Er zijn alleen jagende en overvliegende individuen waargenomen. Van de eerste drie soorten zouden eventueel verblijfplaatsen in de te slopen schuren aanwezig kunnen zijn. Echter ook van deze soorten zijn geen in- of uitvliegende individuen waargenomen. Tijdens het veldbezoek in september is wel een baltende gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het dier vloog wijde lussen vanaf het woonhuis op het perceel Dwarsweg 69. Mogelijk bevindt zich in het woonhuis of in een van de oudere bomen aan de noordzijde van de weg een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis.

Tijdens de inspectie van de schuren begin december zijn evenmin vleermuizen of sporen van hun aanwezigheid vastgesteld. Ook de luisterkistjes leverden geen waarnemingen op die erop wijzen dat vleermuizen, in het bijzonder gewone grootoorvleermuizen en in mindere mate ruige dwergvleermuizen, de schuren als tussenverblijf gebruiken. Uit de registraties van het luisterkistje op schuur 69-6 bleek wel dat ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis tot 20 december nog actief waren. Op acht dagen tussen 4 en 21 december zijn jagende vleermuizen boven het beschutte graslandperceel rondom schuur 69-6 waargenomen. In alle gevallen werden de eerste jagende en langsvliegende dieren meer dan één uur na zonsondergang (en de laatste meer dan twee uur voor zonsopkomst) waargenomen. Dit wijst erop dat de dieren van elders afkomstig zijn; als de dieren uit de schuur zouden komen, zouden de eerste dieren rond, maar in ieder geval binnen een half uur na zonsondergang zijn waargenomen.

Op grond van de uitkomsten van het veldonderzoek mag geconcludeerd worden dat in de te slopen schuren op het perceel Dwarsweg 69 en in de schuur aan de overzijde van de Dwarsweg (69-6) geen verblijfplaatsen (rust- en voortplantingsplaatsen) van vleermuizen aanwezig zijn.

5.2 Kerkuil

Dwarsweg 69 Tijdens het veldbezoek voor de quickscan uit 2018 werden in schuur 69-3 braakballen van een kerkuil aangetroffen. Hier zijn in 2019 geen sporen van deze soort aangetroffen, maar wel in de kippenstal (69-4) en vooral in de varkensstal (69-1). In deze stal zijn een grote voersilo en een watertank aanwezig. Op en onder deze objecten werden veel verse krijtsporen en braakballen aangetroffen. Volgens de bewoner, de heer Van der Horst, was de uil pas enkele weken (vanaf eind oktober/begin november) in deze stal aanwezig.

Varkensstal 69-1 fungeert in ieder geval op dit moment als vaste rustplaats van een kerkuil. Vermoedelijk dezelfde uil maakt, te oordelen naar de sporen, af en toe ook gebruik van kippenstal 69-4. Omdat er in voorjaar en zomer op het perceel geen kerkuilen zijn gehoord en de bewoners in die periode ook geen sporen van kerkuilen (en die zijn niet te missen; zie foto) hebben gevonden, is het waarschijnlijk dat de kerkuil die nu in de schuur huist een overwinterend exemplaar of een jonge vogel van elders is. In dat geval is het goed mogelijk dat de vogel de schuur eind februari of in maart weer verlaat.

Met talrijke braakballen en krijtsoren maakt de kerkuil zijn aanwezigheid in varkensstal 69-1 duidelijk kenbaar

Schuur aan de Haarweg Tijdens het veldbezoek voor de quickscan uit 2018 werden in de koeienstal aan de Haarweg braakballen van een kerkuil aangetroffen. In 2019 zijn geen sporen meer aangetroffen, maar bij inspectie van de stal vloog er wel een kerkuil op, die even verder weer neerstreek.

Door het verregaande staat van verval waarin de stal verkeert, zijn er geen mogelijkheden meer voor kerkuilen om te broeden; en daarvan zijn dan ook geen sporen aangetroffen. De stal fungeert voor de kerkuil uitsluitend als roestplaats. De vogels broeden mogelijk in een van de schuren van boerderij Het Veld, die op 150 meter ten noorden van de koeienstal ligt.

De inspectie van de koeienstal aan de Haarweg vond plaats onder het toezicht van een kerkuil

5.3 Steenuil

Dwarsweg 69 Er zijn tijdens het veldonderzoek geen steenuilen gehoord of gezien op het perceel Dwarsweg 69. Ook het afspelen van de baltsroep van de steenuil leidde niet tot een reactie. Evenmin werd er gereageerd op het roepen van een steenuil die tijdens het bezoek in maart een paar honderd meter naar het westen goed hoorbaar aan het roepen was. Bij de inspectie van de schuren werden net als in 2018 geen sporen van steenuilen aangetroffen.

Op grond van de uitkomsten van het veldonderzoek mag geconcludeerd worden dat in de te slopen schuren op het perceel Dwarsweg 69 en in de schuur aan de overzijde van de Dwarsweg (69-6) geen rust- en voortplantingsplaatsen van de steenuil aanwezig zijn.

Schuur aan de Haarweg Er zijn tijdens het veldonderzoek geen steenuilen gehoord of gezien in of rond de schuur aan de Haarweg. Ook het afspelen van de baltsroep van de steenuil leidde niet tot een reactie. Evenmin werd er gereageerd op het roepen van een steenuil die tijdens de bezoeken in maart en april bij een boerderij aan de Ginkelseweg op 400 meter afstand van de koeienstal goed hoorbaar aan het roepen was. Bij de inspectie van de koeienstal werden net als in 2018 geen sporen van steenuilen aangetroffen.

Op grond van de uitkomsten van het veldonderzoek mag geconcludeerd worden dat in de te slopen koeienstal aan de Haarweg geen rust- en voortplantingsplaatsen van de steenuil aanwezig zijn.

5.4 Huismus

Dwarsweg 62 Op het perceel Dwarsweg 62 zijn twee tsjilpende huismussenmannetjes vastgesteld. De vogels zaten op het dak van het woonhuis, waar de mussen naar alle waarschijnlijkheid ook broeden (invliegend vrouwtje onder het dak tijdens het bezoek in mei). Op en bij het te slopen schurencomplex zijn geen huismussen gehoord of gezien.

Op grond van de uitkomsten van het veldonderzoek mag geconcludeerd worden dat in de te slopen schuren op het perceel Dwarsweg 62 geen rust- en voortplantingsplaatsen van de huismus aanwezig zijn.

Dwarsweg 69 Er zijn tijdens het veldonderzoek geen huismussen gehoord of gezien op het perceel Dwarsweg 69. Bij de inspectie van de schuren werden net als in 2018 geen sporen (oude nesten van 2019) van huismussen aangetroffen.

Op grond van de uitkomsten van het veldonderzoek mag geconcludeerd worden dat in de te slopen schuren op het perceel Dwarsweg 69 en in de schuur aan de overzijde van de Dwarsweg (69-6) geen rust- en voortplantingsplaatsen van de huismus aanwezig zijn.

5.5 Overige broedvogels

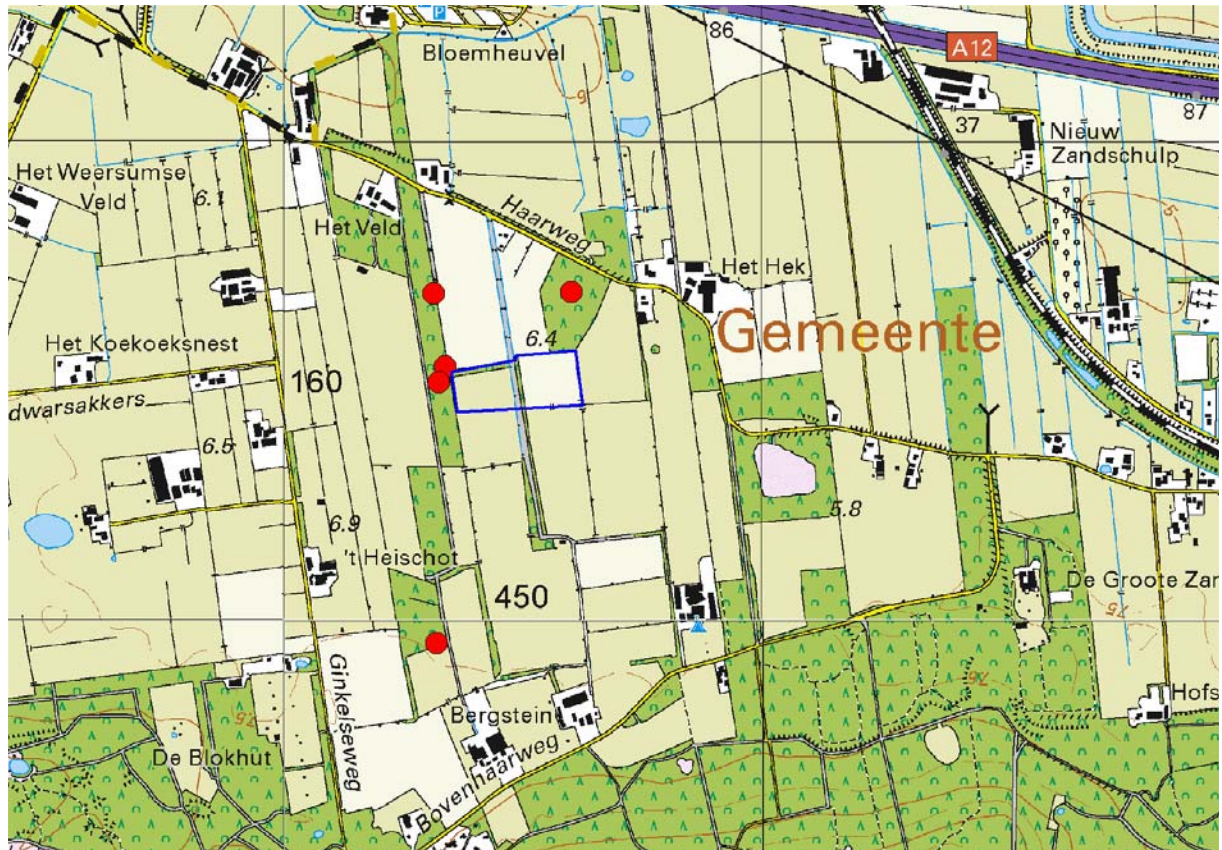
In vrijwel alle schuren op het perceel Dwarsweg 69, inclusief de schuur aan de overzijde van de weg (69-6), zijn vogelnesten aangetroffen die in 2019 gebruikt zijn. Het gaat hierbij om nesten van verschillende soorten, waarvan de boerenwaluw de enige soort is die voor zijn nestgelegenheid is gebonden aan gebouwen. Deze soort heeft in 2019 gebroed in de koeienstal (69-2).

Nest van een boerenwaluw uit 2019 op een buis tegen het plafond van koeienstal 69-2

5.6 Das

Tijdens het onderzoek zijn in de houtwal ten westen van de natuurontwikkelingslocatie vier burchten van dassen aangetroffen (figuur 3). Geen van de burchten was ten tijde van het onderzoek (begin december) bewoond. Ten minste twee van de burchten zijn al langere tijd niet bewoond en enigermate in verval.

Figuur 3. Dassensburchten in de omgeving van de natuurontwikkelingslocatie

rode stippen = dassensburcht; blauw omlind gebied = natuurontwikkelingslocatie

De burchten die in de houtwal zijn gevonden, zijn vermoedelijk uitgegraven door dieren die behoren tot twee verschillende dassengroepen. De meest zuidelijke burcht, die nu uit vijf pijpen bestaat, maar eertijds uit meer pijpen bestond, behoort bij de dassengroep van een grote burcht ten zuiden van de Bovenhaarweg. De drie meer noordelijk gelegen burchten werden/worden mogelijk bewoond door dieren van de dassengroep die zijn burcht heeft in het bosje even ten noorden van de natuurontwikkelingslocatie.

Het is niet aannemelijk dat de dassen die in het gebied leven, wezenlijke nadelige effecten zullen ondervinden van de natuurontwikkeling. Als voor de natuurontwikkeling inrichtingsmaatregelen moeten worden uitgevoerd waarbij de inzet van machines is vereist, zoals bijvoorbeeld voor het afgraven van de voedselrijke bouwvoor, dan zal dit mogelijk leiden tot enige verstoring van de dieren op de nabijgelegen burchten, als die op dat moment bewoond zijn. Echter, deze verstoring onderscheidt zich niet van de verstoring die optreedt als gevolg van het machinegebruik ten behoeve van het gangbare agrarische gebruik (maaien, mesten, ploegen, eggen, slepen, etcetera).

Met de natuurontwikkeling zal 2,5 hectare voedselrijk grasland en/of maisland verdwijnen. Dit is echter nog geen vijf procent van de beschikbare oppervlakte voedselrijk grasland en maisland binnen het leefgebied van de beide dassengroepen. Bovendien wordt met de natuurontwikkeling de milieudiversiteit vergroot. Welk type natuur er uiteindelijk ook ontwikkeld gaat worden, er zal een nieuw biotoop ontstaan dat binnen het leefgebied van de beide dassengroepen niet of nauwelijks aanwezig is. Hierdoor kan er nieuw, andersoortig foerageergebied ontstaan dat in bepaalde perioden van het jaar van belang kan zijn voor de dassen. Zo bezien is het zelfs aannemelijk dat de natuurontwikkeling voor de dassen een gunstig effect kan hebben.

6 De resultaten van het onderzoek en de Wet Natuurbescherming

6.1 Vleermuizen

In geen van de te slopen schuren zijn verblijfplaatsen (rust- en voortplantingsplaatsen) van vleermuizen vastgesteld. De sloop van de schuren zal derhalve niet leiden tot het beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen (art 3.5 lid 4), tot het opzettelijk doden van individuen (art 3.5 lid 1) of tot het opzettelijk verstoren van dieren (art 3.5 lid 2). De sloop van de schuren zal derhalve niet leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming. Voor vleermuizen hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd.

6.2 Kerkuil

In schuur 69-1 (varkensstal) en in de koeienstal aan de Haarweg zijn roestplaatsen van de kerkuil vastgesteld. De vogels broeden niet in deze schuren. De sloop van deze beide schuren zal leiden tot het opzettelijk vernielen en beschadigen van rustplaatsen (art. 3.1 lid 2), tot het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4 en 5) en mogelijk tot het verwonden en doden van in het wild levende vogels (art. 3.1 lid 1). De sloop van de schuren zal voor de kerkuil, een soort waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, derhalve leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming. Voor de kerkuil dient daarom een ontheffing te worden aangevraagd.

6.3 Steenuil

In geen van de te slopen schuren zijn verblijfplaatsen (rust- en voortplantingsplaatsen) van de steenuil vastgesteld. De sloop van de schuren zal derhalve niet leiden tot het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten en rustplaatsen of van het wegnemen van nesten (art. 3.1 lid 2), tot het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4 en 5) en tot het verwonden en doden van in het wild levende vogels (art. 3.1 lid 1). De sloop van de schuren zal voor de steenuil, een soort waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, niet leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming. Voor de steenuil hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd.

6.4 Huismus

In geen van de te slopen schuren zijn verblijfplaatsen (rust- en voortplantingsplaatsen) van de huismus vastgesteld. De sloop van de schuren zal derhalve niet leiden tot het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten en rustplaatsen of van het wegnemen van nesten (art. 3.1 lid 2), tot het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4 en 5) en tot het verwonden en doden van in het wild levende vogels (art. 3.1 lid 1). De sloop van de schuren zal voor de huismus, een soort waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, niet leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming. Voor de huismus hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd.

6.5 Overige broedvogels

In vrijwel alle te slopen schuren zijn nesten (rust- en voortplantingsplaatsen) van vogels vastgesteld. De sloop van de schuren zal leiden tot het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten en rustplaatsen of van het wegnemen van nesten (art. 3.1 lid 2), tot het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4 en 5) en mogelijk tot het verwonden en doden van in het wild levende vogels (art. 3.1 lid 1).

Anders dan bij kerkuil, steenuil en huismus zijn de nesten van de overige broedvogels niet jaarrond beschermd, maar alleen in de periode dat er daadwerkelijk gebroed wordt. Om overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming te voorkomen, dient de sloop van de schuren te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels, dat wil zeggen in de periode begin september – eind februari.

6.6 Das

Realisatie van de natuurontwikkeling zal hooguit leiden tot kortdurende verstoring van de dassen op het moment dat er met machines inrichtingsmaatregelen moeten worden uitgevoerd. Deze verstoring zal zich alleen voordoen als een van de burchten nabij de natuurontwikkelingslocatie ten tijde van de uitvoering bewoond is en zal niet uitstijgen boven het niveau van de verstoring die optreedt als gevolg van het gebruik van machines ten behoeve van de gangbare agrarische bedrijfsvoering. Het is derhalve niet aannemelijk dat realisatie van de natuurontwikkeling zal leiden tot een zodanige verstoring dat de functionaliteit van de burchten wordt aangetast, waarmee er in feite sprake zal zijn van het beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen (art 3.10 lid 1b). Realisatie van de natuurontwikkeling zal voor de das dan ook niet leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming. Voor de das hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd.

7 Conclusies

Vleermuizen

- ❑ In geen van de te slopen schuren zijn verblijfplaatsen (rust- en voortplantingsplaatsen) van vleermuizen vastgesteld. De sloop van de schuren zal derhalve niet leiden tot het beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen, tot het opzettelijk doden van individuen of tot het opzettelijk verstoren van dieren.
- ❑ De sloop van de schuren zal derhalve niet leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming.
- ❑ Voor vleermuizen behoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd.

Kerkuil

- ❑ In schuur 69-1 (varkensstal) en in de koeienstal aan de Haarweg zijn roestplaatsen van de kerkuil vastgesteld. De sloop van deze beide schuren zal leiden tot het opzettelijk vernielen en beschadigen van rustplaatsen, tot het opzettelijk storen van vogels en mogelijk tot het verwonden en doden van in het wild levende vogels.
- ❑ De sloop van de schuren zal voor de kerkuil, een soort waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, derhalve leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming.
- ❑ Voor de kerkuil dient daarom een ontheffing te worden aangevraagd.

Steenuil

- ❑ In geen van de te slopen schuren zijn verblijfplaatsen (rust- en voortplantingsplaatsen) van de steenuil vastgesteld. De sloop van de schuren zal derhalve niet leiden tot het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten en rustplaatsen of het wegnemen van nesten, tot het opzettelijk storen van vogels en tot het verwonden en doden van in het wild levende vogels.
- ❑ De sloop van de schuren zal voor de steenuil, een soort waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, niet leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming.
- ❑ Voor de steenuil behoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd.

Huismus

- ❑ In geen van de te slopen schuren zijn verblijfplaatsen (rust- en voortplantingsplaatsen) van de huismus vastgesteld. De sloop van de schuren zal derhalve niet leiden tot het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten en rustplaatsen of het wegnemen van nesten, tot het opzettelijk storen van vogels en tot het verwonden en doden van in het wild levende vogels.
- ❑ De sloop van de schuren zal voor de huismus, een soort waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, niet leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming.
- ❑ Voor de huismus behoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd.

Overige broedvogels

- ❑ In vrijwel alle te slopen schuren zijn nesten (rust- en voortplantingsplaatsen) van vogels vastgesteld. De sloop van de schuren zal leiden tot het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten en rustplaatsen of het wegnemen van nesten, tot het opzettelijk storen van vogels en mogelijk tot het verwonden en doden van in het wild levende vogels.
- ❑ Om overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming te voorkomen, dient de sloop van de schuren te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels, dat wil zeggen in de periode begin september – eind februari.

Das

- ❑ Het is niet aannemelijk dat realisatie van de natuurontwikkeling zal leiden tot een zodanige verstoring dat de functionaliteit van de burchten wordt aangetast, waarmee er in feite sprake zal zijn van het beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen.
- ❑ Realisatie van de natuurontwikkeling zal voor de das dan ook niet leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming.
- ❑ Voor de das hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd.

9 Geraadpleegde literatuur

- Bal, D., H.M. Beije, M. Fellingier, R. Haveman, A.J.F.M. van Opstal & F.J. van Zadelhoff 2001. Handboek Natuurdoeltypen, Rapport Expertisecentrum LNV nr. 2001/020, Wageningen.
- Beenen, R. (red.) 1998. Werkdocument Soortenbeleid, onderdeel fauna. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Beenen, R., E. van den Dool & W. Timmers 2002. Werkdocument Soortenbeleid, onderdeel flora. Provincie Utrecht, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Das Meles meles. Versie 1.0. Rapport, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0. Rapport, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*. Versie 1.0. Rapport, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0. Rapport, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Kerkuil *Tyto alba*. Versie 1.0. Rapport, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*. Versie 1.0. Rapport, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0. Rapport, Utrecht.
- Bijtel, H.J.V. van den & C. Achterberg 2018. Quickscan Flora & Fauna. Sloop agrarische bedrijfsgebouwen, nieuwbouw woningen en natuurontwikkeling. Landgoed De Laan, gemeente Utrechtse Heuvelrug. Rapport, Driebergen-Rijsenburg.
- Dienst Regelingen van het ministerie van LNV 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Brochure, 's Gravenhage.
- Dienst Regelingen van het ministerie van LNV 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Brochure, 's Gravenhage.
- Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging 2017. Het protocol voor vleermuisinventarisaties (www.natuurnet.nl).
- Provincie Utrecht 2016a. Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 Provincie Utrecht (Herijking 2016). Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2016b. Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 Provincie Utrecht (Herijking 2016). Rapport, Utrecht.

Geraadpleegde websites:
www.provincie-utrecht.nl